

Seat No. : _____

MA-I-29

April-2007

Gujarati

Paper-II

(સાહિત્ય મીમાંસા)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

૧. રસનિષ્પત્તિ, રસવિઘ્નો, રસાનુભૂતિ વગેરે સંદર્ભે અભિનવ ગુપ્તાદિ આચાર્યોએ કરેલી વિચારણા વિશે વિગતવાર લાંબી નોંધ લખો. ૨૦

અથવા

વાચ્ય અને પ્રતીયમાન બન્નેના મુખ્ય-મુખ્ય પ્રકારો વિશે લંબાણો લખી આનંદવર્ધનની ધ્વનિવિષયક વિચારણા સ્પષ્ટ કરો.

૨. 'વક્રોક્તિ જીવિતમ્ કાવ્યમ્' એ સૂત્રને ધ્યાનમાં રાખી કુન્તકની વક્રોક્તિ વિશેની વિચારણા જણાવો. ૨૦

અથવા

'રમણીયાર્થ પ્રતિપાદકઃ શબ્દઃ કાવ્યમ્' આ સૂત્રને જગન્નાથના સંદર્ભે સમજાવો.

૩. એરિસ્ટોટલ 'અનુકરણ' વિશે શું કહે છે ? કેથાર્સિસ એટલે શું ? ટ્રેજેડીના સંદર્ભે આ વિશે વિગતે લખો. ૨૦

અથવા

"કલામાંની ભવ્યતા આલ્લાદ માટે છે નહીં કે સમજૂતી માટે." આ વિધાનને 'ઉદાત્તા'ને વિશે થયેલી વિચારણાના સંદર્ભે સમજાવો.

૪. ટી. એસ. એલિયટની કાવ્ય વિશેની વિચારણાનું મહત્ત્વ, સાહિત્ય મીમાંસાના પારંપારિક પ્રવાહમાં એ શી રીતે જુદી પડે છે વગેરે વિશે સવિસ્તર લખો. ૨૦

અથવા

"નવ્યવિવેચનની વિશેષતાઓ છે તો સીમાઓ પણ છે." આ વિધાન સાથેની તમારી સહમતી-અસહમતી દલીલો સાથે ચર્ચો.

પ. ગમે તે બે વિશે નોંધ લખો :

૨૦

- (૧) અર્વાચીનોમાં આઘ નર્મદ ગુજરાતી વિવેચનામાં પણ આઘ ખરો ! વિગત સાથે જણાવો.
  - (૨) બ. ક. ઠાકોરની કાવ્યતત્ત્વ વિચારણા
  - (૩) સુંદરમ્ નું ગુજરાતી વિવેચનામાં પ્રદાન
  - (૪) સુરેશ જોશીએ ગુજરાતી વિવેચનામાં નવો પ્રાણ પૂર્યો છે ? કેવી રીતે ? જણાવો.
-